

2023-05-30

Sekretariatet
Christian Åhrén
E-post: Christian.ahren@regionjh.se

RS/124/2023

Regionstyrelsens uppsiktsplikt 2023

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsens uppsiktsplikt regleras i 6 kap 1 § kommunallagen (2017:725). I paragrafens första stycke föreskrivs att styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens eller landstingets angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska även ha uppsikt över sådan avtalssamverkan som sker enligt 9 kap. 37 § kommunallagen (KL) eller enligt annan lag eller författning. Av andra stycket framgår att styrelsen också ska ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2-6 §§ KL och sådana kommunalförbund som kommunen eller landstinget är medlem i. I 6 kap. 9 § KL föreskrivs vidare att styrelsen i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i 10 kap. 2 § samma lag ska pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det kommunala ändamålet, såsom fastställt i Regionfullmäktige och därefter i bolagsordning, och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Regionstyrelsen antog den 24 mars 2021 (§ 40) reviderade regler för regionstyrelsens uppsiktsplikt (RS/2324/2016, rev 2021). I reglerna finns förtydliganden av vad uppsiktsplikten innebär och vilket arbetssätt som ska tillämpas. Ytterligare anvisningar om uppgifter och ansvar finns i Tillämpningsanvisningar för Region Jämtland Härjedalen som ägare i bolag och medlem i föreningar och förbund samt regionstyrelsens uppsiktsplikt (RS/451/2019).

Uppsiktsplikten är ett ansvar som vilar på hela regionstyrelsen och ska pågå löpande under hela året. Varje ledamot ansvarar för att hålla sig informerad om de frågor som kan påverka Region Jämtland Härjedalens utveckling och dess ekonomiska ställning.

En rapport över verksamheter som regionen antingen bedriver eller på annat sätt deltar i har inom ramen för regionstyrelsens uppsiktsplikt upprättats. Rapporten visar att majoriteten av de verksamheter som Region Jämtland Härjedalen bedriver eller deltar i fortlöper väl.

Coronapandemin har även under 2022 haft påverkan på alla verksamheter, dock i olika hög grad beroende på typ och omfattning. Verksamheter under Hälso- och sjukvårdsnämnden, liksom under Regionala utvecklingsnämnden - främst kopplat till kollektivtrafik och kultur - har fortsatt påverkats i hög grad.

Under 2022 har verksamheterna under Hälso- och sjukvårdsnämnden fortsatt påverkats av smittspridning, bemanningssvårigheter, liksom svårigheter med att uppnå en god tillgänglighet till vården. Samtidigt har flera verksamheter kommit i gång med uppstart av olika utvecklingsarbeten, i syfte att förbättra kvalitet och arbetsmiljö. Ett starkt fokus har legat och ligger även framåt på att skapa förbättringar avseende arbetsvillkor och arbetsmiljö. Detta för att trygga kompetensförsörjningen och öka andelen egen personal. Det förväntas sin tur skapa utvecklingskraft i verksamheten och möjliggöra en högre kontinuitet i vårdkontakter. Samtidigt är den ekonomiska situationen problematisk. Nämndens resultat 2022 var negativt, -82,5 mkr. Efter april 2023 prognosticeras en budgetavvikelse för nämnden vid årets slut 2023 om drygt ca 320 mkr. Avvikelserna beror främst på ökade personalkostnader (inklusive inhyrd personal), läkemedel och verksamhetsanknutna tjänster. Åtgärder har initierats för att nå en budget i balans, men det finns betydande risker kopplade till ekonomin och patientsäkerheten.

När det gäller kollektivtrafiken hade Regionala utvecklingsnämnden 2022 (från och med 1 januari 2023 - Kollektivtrafiknämnden) jämfört med 2021 ökade nettokostnader om 39,6 mkr. Konsumentintäkterna inom kollektivtrafiken ökade under 2022 med 20 mkr jämfört med 2021, men bränslepriserna och läget i omvärlden hade en större påverkan på kostnaderna. Det finns fortsatt stora osäkerheter kring utvecklingen av intäkter respektive kostnader inom Kollektivtrafiknämndens verksamhetsområde.

Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg (KSA) har sedan uppstarten haft ett flertal inkörningsproblem. Bedömningen är att KSA inte uppfyller kraven om god ekonomisk hushållning enligt förväntan om ett resultatöverskott på två procent. Förbundet har inte upptagit lån eller begärt kapitaltillskott av medlemmarna. Underskott för 2022 ska enligt fullmäktigebeslut hanteras av förbundet under en period av 10 år med hänvisning till synnerliga skäl. En åtgärdsplan för att nå en budget i balans är under framtagande. Kommunalförbundet debiterar medlemmar för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen. Underskott ska finansieras av medlemmarna procentuellt i relation till värdet av nyttjade tjänster under året. Vid ett fortsatt ekonomiskt underskott finns en risk att Region Jämtland Härjedalen, trots den förhållandevis låga andelen av insatskapitalet (1,27 procent), skulle kunna bli hårdare belastat på grund av vårt höga nyttjande av flygverksamheten (11 procent 2022).

Med anledning av ovan bör Regionstyrelsen under 2023 särskilt bevaka Hälso- och sjukvårdsnämnden, Kollektivtrafiknämnden och KSA. Detta för att vid behov kunna initiera åtgärder med kort varsel. Utifrån regionstyrelsens uppsiktsplikt kommer Hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande att bjudas in till regionstyrelsens sammanträde 30-31 maj för en fördjupad dialog om nämndens verksamhet. Nämndens presidium föreslås därefter att bjudas in till regionstyrelsens återstående sammanträden under 2023. Även Kollektivtrafiknämndens presidium föreslås bjudas in till styrelsens återstående sammanträden under 2023 för en fördjupad dialog om nämndens verksamhet.

Regiondirektörens förslag

1. Rapporten om regionstyrelsens uppsiktsplikt 2023 godkänns.
2. Regionstyrelsen konstaterar att de verksamheter Region Jämtland Härjedalen bedriver eller på annat sätt deltar i huvudsakligen bedrivs på ett bra och ändamålsenligt sätt, men att coronapandemin även under 2022 på olika sätt och i varierande grad har haft påverkan på verksamheterna.
3. Regionstyrelsen ska under 2023 särskilt bevaka Hälso- och sjukvårdsnämnden, Kollektivtrafiknämnden och KSA. Detta för att vid behov kunna initiera åtgärder med kort varsel.
4. Hälso- och sjukvårdsnämndens presidium ska bjudas in till regionstyrelsens återstående sammanträden under 2023 för en fördjupad dialog om nämndens verksamhet.
5. Kollektivtrafiknämndens presidium ska bjudas in till regionstyrelsens återstående sammanträden under 2023 för en fördjupad dialog om nämndens verksamhet.
6. Regiondirektören ges i uppdrag att till regionstyrelsens sammanträde 5-6 oktober 2023 återkomma med ett förslag till hantering av frågan om Gemensam nämnd för samverkan, drift och utveckling av specialistfunktioner (GNS) ska finnas kvar eller avvecklas.
7. Regionstyrelsen anser efter prövning att den verksamhet som Almi Företagspartner Mitt AB har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

8. Regionstyrelsen anser efter prövning att den verksamhet som Jämtlandsgården AB har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
9. Regionstyrelsen anser efter prövning att den verksamhet som Landstingsbostäder i Jämtland AB har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
10. Regionstyrelsen anser efter prövning att den verksamhet som AB Transitio har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
11. Regionstyrelsen anser efter prövning att den verksamhet som Länstrafiken i Jämtlands län AB har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
12. Regionstyrelsen anser efter prövning att den verksamhet som Samtrafiken AB har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
13. Regionstyrelsen anser efter prövning att den verksamhet som Norrtåg AB har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
14. Regionstyrelsen anser efter prövning att den verksamhet som Naboer AB har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
15. Regionstyrelsen anser efter prövning att den verksamhet som Peak Innovation AB har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
16. Regionstyrelsen anser efter prövning att den verksamhet som Torsta AB har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda

kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

17. Regionstyrelsen anser efter prövning att den verksamhet som Vattenbrukscentrum Norr AB har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

I tjänsten
Sara Lewerentz
Regiondirektör

Mikael Ferm
Regionstabschef

Utdrag till

Hälso- och sjukvårdsnämnden, Regionala utvecklingsnämnden, Kollektivtrafiknämnden, Hälso- och sjukvårdsdirektör, Regional utvecklingsdirektör, Ekonomidirektör, HR-direktör, länets kommuner, Regionens revisorer